

ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ERP-СИСТЕМ В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

¹ Вінницький національний політехнічний університет

Анотація

Дана робота показує актуальність використання ERP-систем у процесі забезпечення економічної безпеки вітчизняного підприємства. Здійснено огляд існуючого програмного забезпечення, яке дозволить забезпечувати високий рівень економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: економічна безпека, управління економічною безпекою, ERP-системи, інформаційні технології.

Abstract

This work shows the relevance of using ERP systems in the process of ensuring the economic security of a domestic enterprise. An overview of the existing software was carried out, which will ensure a high level of economic security of the enterprise.

Key words: economic security, management of economic security, ERP systems, information technologies.

Вступ

У сучасному світі, де економічні процеси стають все більш складними та динамічними, забезпечення економічної безпеки стає важливим завданням для підприємств усіх галузей. Економічна безпека вимагає не лише ефективного управління ресурсами та оптимізації процесів, але й постійного контролю за фінансовими та іншими ризиками, що можуть впливати на стабільність підприємства.

Метою даної роботи є дослідження та аналіз оцінювання рівня економічної безпеки з використанням ERP-систем на підприємствах.

Результати дослідження

Оцінювання рівня економічної безпеки полягає в аналізі різних аспектів економічного стану країни або регіону з метою визначення його стабільності, стійкості та здатності відповідати внутрішнім і зовнішнім загрозам. Сучасне вітчизняне підприємство знаходиться у вкрай важкому становищі, оскільки військовий стан негативно впливає на усі економічні процеси, зумовлюючи проблемність у забезпеченні високого рівня економічної безпеки підприємства. Така ситуація полягає максимального напруження у роботі усіх, хто причетний до економічної безпеки. Звичайно, окрім організаційно-економічних заходів необхідно особливо звернути увагу на програмне забезпечення, яке підтримає та оптимізує усі необхідні процеси та якісне їх виконання.

ERP (Enterprise Resource Planning) – це програмне забезпечення, що інтегрує в себе різні функціональні області підприємства, такі як фінанси, управління виробництвом, управління запасами, логістика, управління відносинами з клієнтами (CRM), управління персоналом та інші [1].

ERP-система дозволяє автоматизувати та інтегрувати різні бізнес-процеси усередині підприємства, забезпечуючи одну централізовану базу даних для всіх відділів та функціональних областей. Це дозволяє підприємствам ефективно керувати ресурсами, оптимізувати процеси, зменшувати затрати та підвищувати продуктивність.

ERP-системи можуть бути налаштовані під конкретні потреби та вимоги підприємства, а також можуть бути хмарними або локальними. Вони є важливим інструментом для бізнесу будь-якого розміру, особливо для тих, хто має складну структуру та об'ємні операції.

ERP-системи є важливим інструментом для бізнесу в Україні на даний час з кількох причин:

1. Оптимізація процесів: Українські компанії все частіше визнають потребу в оптимізації та автоматизації своїх бізнес-процесів. ERP-системи допомагають у цьому, забезпечуючи інтеграцію різних відділів та функцій підприємства.

2. Підвищення ефективності: Українські компанії шукають способи підвищити ефективність своєї роботи, зменшити затрати та оптимізувати виробничі процеси. ERP-системи дозволяють автоматизувати багато рутинних операцій, що дозволяє працівникам зосередитися на стратегічних завданнях.

3. Управління ресурсами: В умовах складної економічної ситуації важливо ефективно керувати ресурсами підприємства. ERP-системи надають компаніям засоби для кращого управління фінансовими, матеріальними та людськими ресурсами.

4. Конкурентність: В умовах глобалізації та зростаючої конкуренції на ринках, українські компанії шукають способи підвищити свою конкурентоспроможність. Впровадження ERP-систем може допомогти в цьому, дозволяючи підприємствам бути більш гнучкими та реактивними на зміни у бізнес-середовищі.

5. Забезпечення відповідності: В сучасних умовах, коли зростає кількість законодавчих вимог та регуляторних стандартів, ERP-системи можуть допомогти підприємствам забезпечити відповідність вимогам і зменшити ризики порушень.

Отже, впровадження ERP-систем стає все більш важливим для українських компаній, що допомагає їм зберігати конкурентну перевагу та підвищувати ефективність своєї діяльності.

Нами було здійснено огляд існуючих на сьогодні ERP-систем, які можливо ефективно використовувати в українському бізнесі:

1. SoftERP - це українська ERP-система, яка надає комплексний підхід до автоматизації бізнес-процесів. Вона включає в себе модулі для управління фінансами, складом, виробництвом, кадрами та іншими ключовими аспектами діяльності підприємства. (<https://soft.ua/articles/skladsko-uchet/>)

2. М.Е.Дос: Ця система спеціалізується на автоматизації бухгалтерського обліку, податкового обліку та звітності. М.Е.Дос стала дуже популярною серед українських підприємств та бухгалтерів. (<https://edo.medoc.ua>)

3. Mercury ERP спеціалізується на управлінні виробництвом, обліку запасів, замовленнями та іншими операціями, які важливі для виробничих підприємств. (<https://farmatrack.com.ar/en/mercury-erp/>)

4. "BAS ERP". Прикладне рішення дозволяє автоматизувати діяльність на великих підприємствах зі складною структурою бізнес-процесів. Продукт розроблений з урахуванням специфіки ведення бізнесу та законодавства в Україні. Володіє широкими функціональними можливостями – CRM, управління виробництвом, фінансами і т.д. – все, що необхідно для підвищення продуктивності та оптимізації діяльності. (<https://www.bas-soft.eu/soft/bas-corp/bas-erp/>)

5. SAP ERP - Система розроблена в Німеччині, призначена для впровадження на великі підприємства. Дозволяє автоматизувати всі бізнес-процеси компанії. Функціональні можливості передбачають управління виробництвом, фінансами, персоналом, CRM, аналіз і планування діяльності. (<https://www.sap.com/ukraine/products/erp.html>)

6. Oracle E-Business Suite - Створена іноземними розробниками ERP система, що адаптована під українські реалії. Дозволяє підвищити продуктивність діяльності та ефективно управляти підприємством. (<https://www.oracle.com/ua/>) [2; 3;4].

Про рівні економічної безпеки різні автори висловлюють різні точки зору.

Зокрема, Пилипенко Л.М., Редько М.О. вважають що, рішення ERP дає змогу здійснювати розширене планування та управління ресурсами підприємства, а саме: грошовими коштами, виробництвом, взаєморозрахунками, запасами і складом, обслуговуванням і ремонтом устаткування, закупівлями, продажами та ціноутворенням, відносинами з клієнтами та персоналом. [5]

Радченко Р.О засвідчує, що невдачі впровадження відбуваються за всілякими причинами, а наслідки невдач можуть варіюватися від відносно доброякісного (наприклад, «низької зручності користування») до загрози для бізнесу («нездатність обробляти транзакції»). [6]

Вважається, що правильно працюючі ERP-системи дозволяють підприємствам скоротити час, необхідний для завершення практично кожного бізнес-процесу. Вони також сприяють співпраці за допомогою спільних даних, організованих навколо загальних визначених даних, що призводить до кращого прийняття рішень. Стандартизація та спрощення, які пропонують системи ERP, призводять до зменшення жорстких структур, створюючи тим самим гнучкіші підприємства, які можуть швидко адаптуватися, одночасно збільшуючи потенціал для співпраці. Централізовану базу даних систем ERP, хоча вона і є більшою ціллю, легше захистити, ніж дані, розкидані по сотнях систем.[7]

Висновки

Отже, розглянуто поняття ERP-системи та сучасних представників даного типу систем. Також розкрито головні складові та особливості систем для планування ресурсів підприємства. Обґрунтування необхідності використання автоматизованих систем в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства лягає в основу розробки структурної схеми процесу управління економічною безпекою підприємства.

В подальшому планується більш детально проаналізувати існуючі ERP-системи, щоб обрати найбільш оптимальний варіант, а також розробити шляхи та рекомендації щодо впровадження даної ERP-системи на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Круглік Є.І. Технологія створення ERP-систем. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/51048/3/%D0%A4%D0%9A%D0%9A%D0%9F%D0%86_2020_123_%D0%9A%D1%80%D1%83%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%84%D0%86.pdf (дата звернення: 05.03.2024).
2. Сайт: LiveBusiness . URL: <https://www.livebusiness.com.ua/ua/tools/erp/> (дата звернення: 05.03.2024)
3. Сайт: a4.com.ua. URL: <https://a4.com.ua/populyarni-erp-sistemi-v-ukraini/> (дата звернення: 05.03.2024)
4. Сайт: Shelfy. URL: <https://shelfy.com.ua/categories/erp-systems/> (дата звернення: 05.03.2024)
5. Пилипенко Л.М. , Редько М.О.. Аналіз переваг та недоліків упровадження ERP-системи на підприємствах URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/6_17_ukr/35.pdf (дата звернення:05.03.2024).
6. Радченко Родіон Олегович. Ризик-орієнтований аналіз ERP систем. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/e4e1c172-bde2-4286-9546-d2f2114019e6/content> (дата звернення: 05.03.2024).
7. Міронова Ю. В. Економічна безпека підприємств: інтегральні підходи до оцінювання / Міронова Ю. В., Коломієць С. В., Пітик О.В. // Економічний простір : зб. наук. пр. Дніпро : ПДАБА, 2017. №119. С. 173–182.

Міронова Юлія Володимирівна – канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту та безпеки інформаційних систем, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, miroнова@vntu.edu.ua

Можаров Андрій Дмитрович - студент групи МІТ-20б, факультет менеджмент інформаційних технологій, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: andrwa62@gmail.com

Mironova V. Yuliia – candidate of economy Sciences, Associate Professor of the Department of Information Systems Management and Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Mozharov D. Andriy -- student of the MIT-20b group, faculty of information technology management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.